

Viri probati – degradácia katolíckeho kňazstva

Francisco José Delgado

17. októbra 2019 ✝ Cirkev

Čo znamená požiadavka, aby ženatí muži boli vysväcovaní za kňazov, odkiaľ sa vzala a k čomu vedie? Ako veriaci Cirkvi si musíme klásť tieto otázky a odpovedať na ne skôr, ako bude neskoro.

Zdroj: wikipedia.com

Od Amazonskej synody nás delí už iba niekoľko dní. Zhodou okolností učím teológiu a filozofiu na seminári prelatury Moyobamby, jednej z dvoch diecéznych misií arcidiecézy Toledo. Táto prelatura prakticky pokrýva peruánsku oblasť San Martin.

Hoci sa mesto Moyobamba nachádza v oblasti známej ako „predsieň džungle“, keďže je v určitej nadmorskej výške, toto územie, ako aj celá prelatura kultúrne a zemepisne je súčasťou peruánskej Amazónie, aspoň v širšom zmysle slova (čo bude pravdepodobne prijaté na synode).

V skutočnosti moja práca na tomto území spočíva iba vo výučbe, takže moje znalosti vidieckej reality sú dosť obmedzené. Možno však povedať, že tieto úvahy píšem priamo na mieste a v mnohých prípadoch sa spolieham na znalosti získané z rozhovorov s kňazmi, ktorí tu bývajú nastálo.

Najdôležitejšou pastoračnou výzvou v Amazónii, ako to opakujú *ad nauseam*, je nedostatok kňazov, ktorí by sa starali o malé komunity nachádzajúce sa ďaleko od veľkých miest. Keď Španieli stáli pred titanskou úlohou civilizovať a evanjelizovať Ameriku, od samého začiatku im bolo jasné, že sa nedokážu náležite starať o Indiánov, pokiaľ nebudú môcť ich „zredukovať“, čiže zhromaždiť do miest primeranej veľkosti a tam rozvíjať všetky aspekty spoločenského života. Bohužiaľ, keďže Peru (podobne ako zvyšok Ameriky) prestalo byť súčasťou ríše a v poslednom čase sa obyvateľstvo opätovne začalo rozptyľovať po celom území, je veľmi ťažké uspokojiť pastoračné potreby, najmä tie sviatostné.

Okrem toho, ako každý vie, náboženské zhromaždenia, ktoré doposiaľ dominovali v misijnej angažovanosti s obdivuhodnou veľkorysťou, teraz už nie sú schopné plniť túto úlohu najmä kvôli nedostatku povolání a čoraz vyššiemu veku svojich členov. V súčasnosti značnú časť týchto prelatur a vikariátov (kanonická štruktúra, ktorá zdôrazňuje chudobu na týchto misijných územiach) v súčasnosti tvorí prevažne domáce diecézne duchovenstvo, ktorého počet je nedostatočný najmä vzhľadom na spomínané veľké rozptýlenie obyvateľstva.

Je celibát iba vecou disciplíny?

Riešením, ktoré kňazskí „otroci módy“ vytiahli z klobúka (to bolo o nich známe už v šesťdesiatych rokoch, ale odvtedy všetky ich pokusy skončili neúspechom), boli tzv. *virī probatī* („osvedčení muži“), čo je v podstate *ad hoc* eufemizmus pre svätenie ženatých mužov v latinskej cirkvi, ktorý nakoniec povedie k zničeniu kňazského celibátu. Je zaujímavé, že toto riešenie nevyšlo od tej časti Božieho ľudu, pre hriechy ktorej sa navrhuje táto politika, ale od skupín, ktoré sa o to už niekoľko desaťročí pokúšajú a teraz sa snažia využiť (ako obvykle!) chudobných, aby cez nich presadzovali svoju ideologickú agendu.

Oficiálne zdôvodnenie znie jednoznačne: celibát je v podstate vec disciplíny. Vôbec nejde o dogmu viery. Vo východnej Cirkvi osoby žijúce v manželstve boli odjakživa vysväcované (radšej nespomínať, že ani oni netrpia nadbytkom kandidátov na „ženaté“ kňazstvo). Nuž áno, keď zatvrdení cudzoložníci smú oficiálne pristupovať k svätému prijímaniu (je to čosi, čo je nielen návratom k temnému jezuitskému probabilizmu, ale herézou v celej svojej kráse), ako potom by sme mohli namietat, keď ide „iba“ o zachovanie miléniovej disciplíny v Cirkvi? Ten, kto môže urobiť viac, môže urobiť aj menej.

Ale kto vlastne sú *virī probatī*? Sú to jednoducho ženatí kňazi, ako je to u východných katolíkov či u členov anglikánskych ordinariátov? Obávam sa, že nie. Podľa vysvetlení poskytnutých k tejto téme, ide tu o čosi úplne iné.

Aby sme pochopili celú situáciu, musíme najskôr vysvetliť, ako sa v Amazónii v súčasnosti vykonáva dušpastierska práca. Kňazi obvykle vykonávajú bežnú službu v najobývanejších strediskách, avšak na tieto strediská je napojených mnoho komunít, ktoré majú na starosti katechéti alebo animátori. Formácia animátorov je nevyhnutná pre udržanie komunít, pretože kvôli nedostatku kňazov sú komunity veľmi zraniteľné voči útokom rôznych siekt, ako sú letničari, mormoni, svedkovia Jehovovi, presbyteriáni, adventisti a mnoho ďalších, nehovoriac už o tých, ktoré pôsobia lokálne na území daného kraja (aby ste zistili, ako ďaleko sa možno takto dostať, stačí vyhľadať informácie o „peruánskych Izraelitoch“). Preto sa kňazi starajú o intelektuálnu formáciu animátorov, vrátane sporadických formačných stretnutí, na ktoré prichádzajú často po dlhej namáhavej pešej ceste. Okrem toho však musia dohliadať na ich morálnu bezúhonnosť, pretože pohoršujúci životný štýl animátora (a ešte skôr kňaza) je živnou pôdou pre sekty.

Vytrvalosť a úspechy animátorov sú často obdivuhodné. V dobe prenasledovania peruánskeho vidieckeho obyvateľstva, ktoré rozpútali maoistickí komunisti, mnoho katechétov a animátorov pre svoju kresťanskú vieru podstúpilo mučenícku smrť.

Za svoju činnosť spravidla nedostávajú odmenu na rozdiel od osôb zodpovedných za letničné spoločenstvá a podobné sekty, ktoré sa rozvíjajú ako malé pobočky vysoko ziskových spoločností alebo ako marketingové siete. Je teda celkom pochopiteľné, že životné okolnosti často spôsobujú, že ich práca je nesystematická

a chýba jej potrebná pravidelnosť.

Čo im nahradí seminár?

Vychýrení pastoralisti, ktorí skryto usmerňujú pripravovanú synodu, navrhujú toto: Keďže základnou potrebou komunít je účasť na svätej omši, vysväťme najvierohodnejších animátorov za kňazov a popri tom pripravme pôdu pre svätenie žien ustanovením pseudo-diaconátu vo forme laického dušpastierstva.

Tvrdia tiež, že táto novosť nezmení realitu Cirkvi ani kňazstva, iba doplní nedostatok ľudských zdrojov pre potreby pastoračnej starostlivosti. Domnievam sa však, že dôsledky budú oveľa závažnejšie a mám podozrenie, že pre propagátorov takýchto projektov to nebude nijakým prekvapením.

Jednou z prvých vecí, ktorá mi napadne, je formácia. Veľkým dielom Tridentského koncilu v súvislosti s katolíckym kňazstvom boli semináre odvážne zavádzané katolíckymi reformátormi, ako bol sv. Karol Boromejský alebo sv. Turibius de Mogrovejo. Odvtedy Cirkev kladie čoraz väčší dôraz na kňazskú formáciu.

Nedávno schválené *ratio* týkajúce sa kňazského vzdelávania ďalej predlžuje dobu formácie o propedeutické obdobie. Otázka znie: budeme požadovať absolvovanie seminára aj od *viri probati*? Ak ich porovnáme s východnými katolíckmi, odpoveď musí byť kladná, pretože **títo absolvujú dôkladnú teologickú formáciu**. Mám však vážne obavy, že žiaden z predkladateľov týchto nápadov nemá v úmysle požadovať, aby animátori amazonských komunít strávili päť alebo šesť rokov štúdiom teológie alebo v inom formačnom režime. Potom buď budú *viri probati* iba akýmsi druhom kňazstva druhej kategórie, alebo toto riešenie nie je určené pre Amazóniu a misijné územia, ale pre krajiny starého kresťanstva, kde sa už mnoho rokov s rovnakým zámerom propaguje ustanovenie trvalého diaconátu. Mám veľmi vážne obavy, že tieto dve alternatívy vôbec nie sú nezlučiteľné.

Niektorí už požadujú, aby Latinská Amerika prijala „turičný“ (charizmatický pozn. red.) model Cirkvi. Ten by mal byť založený na malých komunitách vedených (slabo pripravenými) laikmi alebo kňazmi (*viri probati*) a na pastoračnej politike, ktorá by nekládla veľký dôraz na doktrínu, ale zameriavala sa hlavne na skúsenosť. Pred mnohými rokmi to Strotmann, biskup peruánskeho mesta Chosica, navrhol priamo v rámci kongresu organizovaného vo Vatikáne Konferenciou nemeckých biskupov.

Zaobídeme sa po čase bez kňazov?

Problém spomínaného modelu kňazstva spočíva v tom, že by zredukoval identitu katolíckeho kňaza iba výlučne na sviatosťnú funkciu. Kňaz, ktorý je dušpastierom spoločenstva, duchovným poradcom, učiteľom kresťanského života, blízkou prítomnosťou Krista, by sa stal iba (prosím, odpustite mi ten výraz) „konsekrátorom hostií“. Okrem toho by túto stratu identity kňazstva pocítili predovšetkým tí najbiednejší: prečo sa obetovať a vysilať najlepšie pripravených misionárov do Amazónie, keď im môžeme dať kňazov druhej triedy?

Tento jav by sa však neobmedzoval iba na Amazóniu. Keďže hlavné zainteresované strany, ktoré o to majú záujem, sú v Európe a najmä v Nemecku, aj tam by došlo k zmene identity katolíckeho kňazstva a k jej silnej degradácii. Nie je to ťažká kalkulácia: načo míňať peniaze na formáciu celibátnych kňazov, keď pre *viri probati* by stačilo zorganizovať krátkodobý kurz na viac-menej slušnej úrovni? Veď si len vezmime, o koľko viac zdrojov musia diecézy investovať do udržiavania seminárov (niekedy s nulovou „efektívnosťou“) v

porovnaní napríklad s nákladmi na formáciu stáleho diakona.

Na druhej strane, ak títo kňazi druhej kategórie budú vykonávať čisto sviatostnú funkciu a my uvidíme, že aj týmto spôsobom si vieme dať rady, načo potom budeme potrebovať dušpastierov „na plný úväzok“, keď ich funkcie bez problémov zvládnu laici? A keďže ľudia v týchto cirkvách zriedkakedy chodia na spoveď, akú ďalšiu výhradnú funkciu by takýto kňaz ešte vykonával okrem toho, žeby predsedal liturgii?

Stručne povedané, projekt *viri probati* nadšene podporovaný predstavenými Cirkvi na amazonskej synode, je ďalším krokom jednej skupiny Cirkvi ... na zničenie samotnej Cirkvi. Ako možno tomu zabrániť? Je ľahké sťažovať sa na nepravosť páchanú nemeckými biskupmi získavajúcich príjmy z bezbožnej dane uvalenej na veriacich, ale realita je taká, že by sme o tom vôbec nehovorili, ak by hrozivá kríza povolání a kňazstva v Cirkvi nebola nepopierateľnou skutočnosťou. Kde sú verní biskupi, ktorí odmietajú komplexy a svoje diecézy smerujú na jedinou cestu, ktorá sa ukázala ako plodná v diele obnovy Cirkvi v Kristovom duchu, čiže na cestu Tradície? Alebo máme začať konať až keď budeme zbavení všetkého vrátane kňazstva?

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/viri-probati-degradacia-katolickeho-knazstva/>